

Posudek bakalářské práce

Název práce: Dítě s ADHD v mateřské škole ve vztahu k pedagogovi

Autor práce: Klára Beranová

Vedoucí práce: PaedDr. PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.

Autorka se ve své bakalářské práci zabývá problematikou ADD/ADHD u dětí předškolního věku. Toto téma je v poslední době hodně rozvíjeno, i když se pravda, že spíše až ve vztahu ke školnímu věku, kde se nároky na pozornost a klidnou práci zvyšují. V předškolním věku se sice hyperaktivita a poruchy pozornosti u disponovaných jedinců počínají „zviditelňovat“ (tedy že se dítě nedovede zklidnit a vydržet u určité činnosti, jako dokážou jeho vrstevníci), přesto však mohou být dospělými – ať učiteli, tak rodiči přijímány s určitou mírou tolerance. Případně se bere v potaz to, že je dítě zvědavé, má zájem o mnoho věcí a odbíhání od úkolových situací je tohoto důkazem či důsledkem.

Je určitě možné diskutovat o tom, zda je již předškolním věku nutná samotná diagnóza, zda má předškolní dítě procházet odborným vyšetřením, které tento vývojový deficit prokáže. Neoddiskutovatelné je ale to, že by učitelka mateřské školy měla hyperaktivitu dítěte evidovat a využívat ve své práci strategie, které mohou obtíže dítěte zmírňovat. I proto je možné ocenit téma, které si studentka zvolila.

Práce obsahuje dvě základní a obvyklé části – část teoretickou a část empirickou. Teoretická část je zpracována důkladně, možná až nad rámec bakalářské práce. Autorka se soustřeďuje na všechna obvyklá témata, která jsou se syndromem ADD/ADHD spojena, čerpá z naší odborné literatury. Možná se mohla více než na historii, pojmosloví, definice, příčiny aj. soustředit více na projevy v chování a vztáhnout je k nárokům na předškolní dítě v mateřské škole. Naopak oceňuji kapitolu, ve které se zabývá doporučenými přístupy k dětem s ADD/ADHD.

Praktická část je postavena na sledování přístupů k dětem s ADD/ADHD ze strany učitelů mateřských škol i na projevy dětí v předškolním zařízení. Základními výzkumnými metodami bylo pozorování v přirozeném prostředí a rozhovor s učitelkami v mateřských školách. Sice bylo množství respondentů nižší (4 učitelé, 4 děti ve 4 mateřských školách), to ale vzhledem ke spíše klinické povaze práce nepovažuji za problém. Autorka v metodické části seznamuje s charakteristikami mateřských škol, ve kterých probíhal výzkum, podává krátkou charakteristiku oslovených učitelů i dětí, které jsou v dané třídě učitele již s hyperaktivitou diagnostikovány. Předkládá zápis průběhu pozorování dítěte s ADHD v průběhu jednoho dne.

Za nejdůležitější považuji analýzu rozhovorů, ve které se snaží postihnout míru odborné erudovanosti učitelů mateřských škol i potvrdit si předem stanovené otázky, vycházející z požadavku, co by měl pedagog u dětí s ADHD reflektovat a jak by měl k těmto dětem přistupovat. Další okruh odpovědí na stanovené otázky vychází z analýzy pozorování dětí.

Škoda, že se autorka nepokusila o hledání pozadí rozdílů mezi učiteli, příp. že se nepokusila vytěžit z analýz určitá doporučení pro práci učitele v mateřské škole. Pak se možná vyvarovala i obligátních tvrzení typu „velmi záleží na charakteru pedagoga...“ Nejsou myšleny jiné oblasti, jako např. odborná erudice, zkušenost, trpělivost učitele atd.? Jsou to skutečně charakterové vlastnosti, které práci s dětmi s ADD/ADHD podmiňují?

Práce splňuje kritéria kladená na bakalářské práce. Je bez výraznějších formálních nedostatků. Pouze autorku upozorňuji na to, že se jedná o odbornou práci, ve které by se měla vyvarovat hovorových prvků (např. s. 61 „Pedagog se může snažit horem dolem...“, aj.). Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře.

V Praze dne 5.5.2008

Dr. A.Kucharská, Ph.D.